ԺԲ. ՏԱՐԻ 3382 (Ն. Տ.) 4 ՅՈՒՆԻՍ 1895 — 23 ՄԱՅԻՍ 1895 — 11 ՁԻԼՀԻՃՃԷ 1312 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՅԼ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՊԻՏԻ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Կ. Պոլիս

مسئولدارهٔ سیمۀ غزتهٔ آلوهٔ آرهٔ عطعلهٔ عدلرده

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

Քաղաքական եւ Ընդհանուր

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամեկան արժեք 150
» » Վեցամսեայ » » 75
» » Եռամսեայ » » 40
Օսար երկիրներէ Տարեկան վճարք 56
» » Վեցամսեայ » 28
Ընծիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. ոսկի 2
Գաւառաց թղթատարի ծախիր միօրինակ Դրուշ 50

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Հ. ՄԱՆՈՒԷԼ ՔԱՉՈՒՆԻ

Բազմահմուտ Մխիթարեանին ի Կ. Պոլիս ներկայութիւնը՝ հայ բանասէր-ներուն համար ընդհանրապէս և օրագրութեան համար մասնաւորապէս՝ յարգալիր հետաքրքրութեան մը արժանի էր, որպէս մշուած փափագեալ երթալ իր գալուստը ողջունել ի գիմաց Աբեղեանի, 1892ին իր հրատարակած երկհատոր Բառարանը «Արուեստից, գիտութեանց և դեղեցիկ գպրութեանց» որ միայն պիտի բաւէր հեղինակին խոլին հմտութիւնը ու մեծ արժանիքը ի վեր հանելու, իր առաջին գործը չէր ո՛չ ալ վերջինը։ Կէս դարու վաստակաւոր ու բեղմնաւոր կեանք մը բոլորած էր ան այնքան համակրանքով ծանուցեալ արդէն յօրելեանի հանդիսով մը ի Վենետիկ. իր ծննդեան տարեկան հասակը և իր հրատարակած գրքերը զրոյց թիւը ճշդել դժուար էր, երեւակայել կուսային ինծի ուրեմն թէ ալեզարդ ու գողգոջուն եկեղեցականի մը հանդիպ պիտի գտնուէի, մտքով յոգնած ու մարմնով ծերացած. Որքա՜ն հաճոյքով տեսայ սխալած ըլլալս, երբ երիտասարդական կորովով լեցուն, առոյգ, աշխոյժ ու խօսուն ծերունի մը ողջունեցի յանձին Հայր Մանուէլ վարդապետ Քաջունիի որուն ոսպիտակ բոլոր մօրուքով մը եզերուած կլոր դէմքը, լայն ու խոհուն ճակատը, վառ աչքերը՝ սիրուն գլուխ մը կը կազմէին, քիչ մը յիշեցնելով Հիւկոյի պատկերը։

Եթէ ենթադրութիւն մը կար, ուրուն մէջ չէի սխալած, այն համեստութիւնն էր զոր առաջուց ապահով էի գտնել գիտուն վանականին անձին վրայ։ Բայց իր համեստութեանը մէջ գիւրահաղորդ, վիճաբանող մը առանց յաւակնութեան և անկեղծապէս հետաքրքրասէր մը ամէն նիւթի որ կը վերաբերէր իր մասնագիտութեան, — արուեստ, գիտութիւն ու լեզու։ կը խօսի մաքուր աշխարհաբարով մը որ չի յիշեցներ բնաւ թէ այնքան խրթին հատուածներու և մասնաւորապէս զրաբար Տարբրանութեան հեղինակն եղած ըլլայ. իր գաղափարները ալ արդէն հակամէտ է աշխարհաբարի, զոր կոչուած, վայելուչ ու նկրգաչնակ տեսնել կը փափագի. իր արհեստական նոր երկաբանութիւնները աշխարհաբար գրել սկսած է, ժողովրդեան գիւրահասկընալի ընծայելու համար. և գրաբարի պաշտող մը ըլլալով հանդերձ՝ աշխարհիկ լեզուն դէմ գոռացողներէն չէ, որոնց քանի մը միացողները դեռ կը տեսնենք չոլչկինա։ Լրագրական աշխարհաբարը յղկել ու կանոնաւորել, որ ամէն խաւերու մէջ մուտ կը գտնէ և կիրպով մը լեզուական ուղեցոյց մըն է. այս է իր ժառանգեալ ինպատա աշխարհաբարին, զոր հետզհետէ կատարելագործուած կը գտնէ։ Ինքն իսկ քմծիծաղով մը կը յիշէ քառասուն տարի առաջ իր գրած աշխարհաբարը ու այսօրուանը։

Գրաբարի համար իր ունեցած սէրը պաշտում կը գառնայ, երբ կը խօսի Բագրատունիի տաղերուն վրայ։ հիացող մըն է արդէն Միւռոնի Թարգմանչի տաղանդին ու գլուխ, որուն յիշատակը ո՛չ միայն իր սրտին ու մտքին խորը կը պահէ կենդանի, այլ և իր աչքին առջեւ.— իր ծայրայեղ համակրութիւնէն մղուած՝ Հայր Քաջունի իմաստով պահած է Բագրատունիի գանձը և ուղեղը, իր աշխատութեան խուցին մէջ, ի Բառուա։

Աւելցն է ըսելու թէ իր աշխատութեան կեդրոնը Բառուա գիւղն է, վանքին ամարանոցը, վենետիկէն իր երեք քառորդ ժամ հեռու՝ երկաթուղով։ Հ. Մանուէլ Քաջունի վերատեսուչն է Մխիթարեան միաբանութեան հողային կալուածներուն, որոնց մշակութեան կը հսկէ մանաւանդ պիտորէն. ալեւոր վանականը բանեստեղծական հաճոյք մը կը գտնէ այդ հսկողութեան մէջ, որ այնքան սիրելի է իրեն։ Եւ ես, որ դասեր էի իր գիտական ու գրական երկասիրութիւններուն վրայ խօսելու, իր ուսումնական կեանքը խնամելու, անդադարաբար չեղած իմ հետաքրքրութենէս՝ անհուն ախորժով մը մտիկ կ'ընէի զինքը որ իր հողերուն, իր մշակութիւններուն, իր երկրագործներուն վրայ կը խօսէր։ «Բագրեւանդ» անուն ընդարձակ գեղին մը— որ գնուած է վանքին հաչւոյն—պատմութիւնը մուսուրապէս հետաքրքրական էր. ոչ չատ տարի առաջ ամայի ու խոպան այդ հողը՝ հիմակ ագարակի վերածուած, արգասաւոր ու հասութաբեր գիւղ մը եղած է. հարիւրաւոր մշակներ—իտալացի—կ'աշխատին ու կը բնակին անոր մէջ. երկաթուղին կայարան մը հաստատած է «Բագրեւանդի մօտիկ։

—Բայց այդ երկրագործական ու նիւթական բոլոր հոգերուն մէջ ի՞նչպէս ժամանակ կը գտնէք ձեր մտաւորական աշխատութիւններուն հանելու, հետզհետէ առաւարտնելով ձեր հնդինակութիւններուն թիւը։

Աշխարհական մը, նոյն կարողութեան ու արժանիքին տէր, երկար բացատրութիւններու պիտի մտնէր անշուշտ. յարելի վանականը միակ բառով մը գիտցաւ պատասխանել.

—Երկայնամտութեամբ։

Երկայնամտութիւն՝ զոր կը մեկնիմ համբերատար ու յամառ աշխատութիւն, տոկուն միտք ու անհնոյ ձեռք։ Ի զուր լրմէ կը սպասէի աւելի բացատրութիւն. այդ միակ բառը արտասանելուն իսկ գուցէ զղջաց։

Վենետիկի տպարանն «Ընդ մամլով» ունի այս պահուս երկու օգտակար գրքոյկներ, Մեղաքոճոնպնեան ու Շեռմաքոնպնեան, հեղինակ Հ. Մանուէլ Վ. Քաջունի, որ այս երկասիրութեանց գաղափարը յղացած է հօմը տարի առաջ իր այցելութեան միջոցին ի Կ. Պոլիս ուակից Պարիզցի ուղեւորած էր. չերամասուծութեան համար գեղացիներուն ունեցած չանքերը տեսնելով ուղած է անոնց դիւրամատչելի լեզուով ու օգտակար պարունակութիւնով «տարեգիր» մը պատրաստել։ Ակնարկերը որ իր ուսումնասիրութիւններուն մէջ ուեռած չորցած է թել թել անհատնում առէչքերով, երբ տեսնեմ այսպիսի ծերուկ մը միտքս յետադարձ ոստում մը կընէ անցեալի յիշատակներու հոծ մշուշներուն մէջէն և կերեմայ կանգ կառնէ մէկին պատկերի մը առջեւ, որ, հին մասուռներու խորաստեր անկիւնը զարնել ի վեր հատասցիանելու տաք չունչէն և խոնաւութենէ երէմայր ձախտակումներէն ուեւցած կրօնական պատկերի մը ճնշող տպաւորութիւնը կը գործէ վրաս։ Այս պատկերը միշ պատուս եզական գէմքն է։

Կեանքի դրան սեմին վրայ իրարու դիմաց եղանք. երկու կոզմէն ալ ճիգեր կային. ան տարիներու բեռան տակ ընկճուելուն ըրած գիմադրական ճիգովը, եա՝ յանկարծ աչքերը լայնին բացող կորի մը թարթափումներովը։ Ես իր քայլերուն ուաջնորդը ելայ ոակայն և ցուցուի այն ճամբան ուսկից կրնար չիտակ երթալ, առանց խնդալու։

Դաղ կ'ըսէինք իրեն, երկու երեք մանր տղաքներ, անոր չորչքը ճմռտալով, ցատքռտելով, մինչ ինք ատեն ատեն մեր կառնէր իր գլուխը եւ արձնայեզդ կոպերով աչքերը մեր վրայ կը յառէր անարտայայտ, իրենց կարմրութեանը մէջ անկենդան սեւեռումով։ Ծեր, զառամ փիղի մը քով խայտացող նապաստակներու պատկեր մըն էր։ Երբ համբերութիւնը — անհուն անապատ համբերութիւն մը — հատներ, թառ, տնչիւն ձայնով, որ հնդնիւնի մը կը նմանէր, կ'ըսէր մեզի. «լռեցէ՛ք»։

Օր մը տնկիներ ու բաւիկամներ ժողվելուն, չորչապատերուն մեր պապը, պատմական դէպքերով հատատելու համար անոր ճիշդ տարիքը։ Դժուար եղաւ պրպտելն քրքրել անոր հին յիշատակներու։ Ծիւռղութիւնը թելադրելու համար ճիգեր ըրին, ընտանեկան դէպքեր ըսին իրեն, ոյոց գլխի տարաւ շարժուձեւերով հատատութիւն կամ ընդհմտութիւն ցուցուց. վերջապէս, ենթադրական հաշիւներով վճիռը տրուեցաւ որ մեր պապը հարիւր տարուն անցուցած էր։ Ինչ պատկառելի շրջապատ տարիներու։

Անկից ետքը մեր պապուն քաւելիքը չատցաւ. անցեալ գարէն մեզի մնացող այս խնկահոտ աշխարքը սկսաւ յարգալիր սկնարկներով չրջապատուիլ։ Մինչ, թէեւ ոյայ, երբ լսեցինք այս վաւերական լուրը, ալ չհամարձակեցանք մեր ուսերը չարաճճիութիւններուն ու խայտանքներուն ետեւ ձգել իր չուրջ. մինակ ինք անզգած ու անչարժ կը մնար իր տարիքին առաջ բերած բոլոր այս օրտայուզումներուն և աքանչանքներուն մէջտեղ. երբ իրեն ծանրցած ականջին մէջ ձայներին իր գարաւոր կեանքը, վեր վերցուց արնաւազուկ աչքը, ուր ոչ գարմանք ոչ անակնկալի արտայայտութիւն մը կար, նայեցաւ զինք չրջապատողներուն, անանկ նայուածքով մը որ կարծես ըսել կուզէր.

—Երնեկ ձեզի որ հոգ չունիք եկեր էք իմ տարիքս հասնելու կը չանաք։

Երանելի մարդ, չէր գիտեր թէ իր այդ երկարակեցի գոյութեամբը ինչ տարօրինակ ազդեցութիւն կը գործէր տարիքի այն գաճճներուն վրայ որոնք իր չուրչն ուած՝ ըղձակաթ ակնարկներով կը պարուրէին զինքը։

* * *

Հասու ապահ հագուստ մը կը հագնէր ծերունին, ամառ ձմեռ, տարին ու պարկին, տօնի և սուգի. իր հագուստին կապուտին մանրամասնութիւններուն մէջ ամէն նէն աւելի իր ոտնամանները միտքս ձգած են. անկից ետքը բնաւ չտեսայ անոնց պէս Տարապայման լայնութիւն ունէին։ Ծեփին վրայէն սեւ եղամս մը կը կապէր որ վիզնէն ակռնիներուն կէսը կը ծածկէր։ Ոտքի փայտէ գաւազան մը իր անբաժանելի ժասը կը կազմէր. սիրայ գաղտնի ու դիտակցութիւնը թիչ քիչ չեզոքացած ըլլալով իր մէջ, թերեւս գաւազանը իր գանկերէն աւելի կը սիրէր, անոր օգտակարութիւնը աւելն զգալով իր զողգոջ ձեռքին ու մշտերիր մարմնին տակ։ Մերուներին նկատմամբ անոր։

Սակայն իր բարեպաշտութիւնը չատ աւելի բուռն ու բացայայտ էր քան իր ցուպին նիւթապաշտութիւնը։ Ծերութեան միակ հանգստարանը ու միակ սփոփանքը՝ եկեղեցին. իրիկուան ու առաւօտեան ժամերը հոն կ'անցուէր մեր պապը իր կեանքին չիտին ծփացող խնամը։ Իր կարծրացած կրօնասիրութիւնը առաւ իւրիկուն կը բշէր կը տանէր զինք եկեղեցի, անցուդարձով խորասրտի ճամբաներէ, գանգատուն, հեւ ի հեւ, բայց անկնկռն։

Օր մը սակայն օրատաճիկի տեսարանի մը ներկայ գտնուեցայ. մեր տունէն կը տեսնէինք միշտ պապուն գալը, տոտիկ տոտիկ, երերակալէն, նար աթի ելլող մանկան մը երկչոտ քալուածքովը. մեծ, գլխէն անդգալի փոքր գառիվայրէ մը անցած պահուն յանկարծ ցնցուեցաւ ծերուկը, փոխանակ առաջանալու ետ ետ գնաց, ակամայ չեսս ընկրկում մը որ չատնախանձելու վիճակ էր, հէնց ծերուկը, գլխէն չգալով որ մահն էր եկողը, իրին համար քունն էին խորտնկ ու անգարմայց չարունակութիւնը, միայն գլուխլով իր եկեղեցին ու կատրծքին վրայ ծլագրած այն տեսակ մը չարժուձեւն որ սիտիքներ կատարեր Աստիճան։

* *

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ՁԻՒՆ.— Ամերիկեան թերթի մը մէջ, նչանաւոր օդերեւութաբան մը լեռնակ մը եւած պահուն վրայ հասած ձիւնի փոթորկի մը պատմութիւնը կ'ընէ. Փոթորիկը կրնայ նկարագրուիլ իբր «պաղ կրակի տարափ մը»։ Նախ ձիւնի հատիկները չորրին, որու վրայ ուղեւորը նստած էր, մագերուն հանդիպելով, տակը կայծեր կարձակէին։ Ապա ձիւնը սկսաւ աւելի խիտ և արագ փաղիլ, մէն մի հատիկ իր կայծր արձակելով ամեն անգամ որ ուղեւորին հագուստին և կամ չորրին մասերուն վրայ նստէր։ Որքան որ փոթորիկը կը չատնար և հատիկները կը պատիկնային, մէն մի առանձին հատիկ կ'երեւէր իբրեւ ուրուային սպիտակ լոյս մը, և յատուկ երկարատեւութեան ձայները ուղեւորին վրայ անմոռանալի տպաւորութիւն մը ձգած էին բնութեան զօրութեան նկատմամբ։ Երբ փոթորիկը իր գոյութիւնը վճռական մէջ էր և մէն մի ձիւնի հատիկ կարկի կոթիլի մը պէս էր, երկարատեւ կայծերը ուղեւորին մատերուն, քթին և ականջին ձայրերէն կը հանէին, որովհետեւ ամեն անգամ որ ձիւնի հատիկ մը կը պայթէր մարմնին, կայծ մը և ձայն մը յառաջ կուգար։ Այս երեւոյթը թէեւ չատ հաղուագիւտ, նոր չէ օդերեւութաբաններուն, ասկէ առաջ քանի մը անգամներ ալ պատահած ըլլալով։ Ամենը կը կարծեն թէ փոսփորային լոյս է, բայց եթէ օդերեւութաբանին նկարագիրը ճչգրիտ է, յայտնի է որ ձէն մի հատիկ (static) կըչռական երեւոյթներուն համար լեցուած էր։

ԹԵՐԹՈՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»ԻՒ (41)

ԷՕՃԷՆ ՄՕՐԷ

ՏԱՌԱՊԱՇ ԱՂՋԻԿԸ

ՄԱՄՈՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՓՈՔՐ ԴԷՍՈՒՀԻՆ

—Այո, բայց խելօք ու ծանր ըլլանք։ Հօրաքոյրս սոզնեցաւ ինծի թէ ապուտկան դասակարգին մէջ օրուն կը պատկանինք, պարոն կոմս, երկու նշանածներ մատերնին իսկ պզնիելու չեն իրարու։ Մնաց որ, անկողին մտնելու ժամս եկաւ։

—Ի՞նչ, կէս օրէն հազ ժամը հինգի՞ն։

—Բռնաւորին հրամանն է։

կասթոն մկնցած ատենը կը հասկնար թէ Հէլիօն բան մը ունէր զոր կը ծածկէր իրմէ։ Աբդիօք կը վախնար որ ուզածին պէս չի՞ սիրուիր։ Իր նշանածին քիչ մը խորհրդաւոր անկեալը կը սոսկացունէր զինքը։ Նէմի խօսած էր։ Ոչ, սոոր չէր կրնար հաւատալ։ Հէլիօն կարծուածէն աւելի հեւանգ էր։ Ծոնր հիւանդութի՞ւն մը կը սկսէր օրուն նախանիշները կը կրէր։

Այս պարապային մէջ տարակոյսը երկար ատեն չէր կրնար տեւել և արագ փոփոխում մը առաջ պիտի գար իր վիճակին մէջ, որով իր ուղղակի մկնամութիւնը նեղել պիտի ըլլար։

Սակայն և այնպէս մտահոգ դարձաւ իր տունը, և չքնացաւ։

Ցաջորդ օրը, յարմար ժամուն էկ-Մորթի ապարանքը վազեց, բայց չկրցաւ տեսնել մանկամարդ աղջիկը որ գէշ գիշեր մը անցուցած էր ու տակաւին չէր քնացած, ըսին։

Օրուան մէջ քանիցս եկաւ և մէկ քանի վայրկեան միայն կրցաւ ընդնմարել զայն։

Նոյնն եղաւ յաջորդ օրերն ալ։ Մարքիզուհին կ'ըսէր կասթոնին որ այցելութիւնները ձգտակար էին Հէլիօնին, թէ երկար տեսակցութիւնները կը յոգնեցունէին զայն, և թէ արագ ու կատարեալ բուժման մը համար հարկ էր որ բնաւ մէկը չտեսնէր։

Հէլիօնի այնքան վառ միտքը կը ծուլանար, և մեծ ճիգերով միայն կը յաջողէր իր ուշադրութիւնը սեւեռել գաղափարի մը վրայ։ Սենեակին դուրս չէր ելներ և մեծ մասամբ անկողինը կը մնար։ Հագիւ կը յաջողէին քանի մը ժամ պարտէզ հանել զայն և հոն նստեցունել։ Իրաղութիւնը սա է որ ինք կը յայտարարէր թէ — և ամէն մարդ լսած էր — ոչ հաճոյք կը զգար ոչ սխտենք։

Սակայն տաքնոր Մարեքա միշտ կը հասատատէր թէ վախտ բան չիկար և թէ հեւանգութիւնը վազանցիկ էր։ Տկարութիւն էր, տեսակ մը ընդհանուր ուժազրկութիւն, անարիւն վիճակ մը, ջղային տագնապ մը նոր և յոյժ բուռն յաղթանակելու հետեւանքով։

Ուժերը պիտի գային ինչպէս գացած էին, չնորհիւ երիտասարդութեան, աքանչելի կազմուածքին և պարզ զօրացուցիչ դեղերով։

Երեք չաբաթ անցաւ այսպէս, և փոքր խեղճ գքսուհիին վիճակը, փոխանակ բարւոքուելու, օրէ օր կը ծանրանար։

Կասթօն վայրկեան մը լուրջ տեսակցութիւն խնդրեց մարքիզուհիէն։

—Ժամանակը չանցած որոշումը տալու է, ըսաւ։

—Եւ ի՞նչ որոշում կուզէք որ տամ։

—Ուրիշ բժիշկներ կանչել, խորհրդակցութիւններ կատարել։

—Ի՞նչ ընելու համար։

—Նայն գիտնալու համար թէ ի՞նչ է այս հիւանդութիւնը որ կերկարի չարաճուն ծանրութեամբ մը։

—Տաքնոր Մարեքա պէտք եղածին պէս պիտէ, և իր ախտաճանաչումը ապահով է։

—Դէմ չի գիտեր թէ ի՞նչպէս վանելու և բուժելու է զայն։

—Գիտնալ կը կարծէ։

—Իր գիտութիւնն անխուսափելի՞ է։

—Ոչ, բայց Բանչարթրէնի մէջ իրմէ զօրաւոր չկայ, ոչ իսկ իրեն չափ զօրաւոր։

—Սակայնտոքնոր Տէֆոնթրէնը կայ կ'ըսեն ինծի։

—Տէֆոնթրէն ժամանակին բժիշկ էր, բայց ծերացաւ հիմակ։ Այժմ ապիկար մարդ մըն է։

—Փորձառութիւն ունի սակայն, և աւելի արժէք ունի։

—Ոչ, Տէֆոնթրէնի վրայ մի՛ խօսիք ինծի, անհնազանդ վտանգութիւն չունիմ ա՛լ իր վրայ։

—Լաւ, Փարիզէն բժիշկներ բերել տանք։

—Աստուա՛ծ իմ, այդ տոհմանին հասա՞ծ ենք։ Ցեղաչրջութիւն պիտի հանէք քաղաքին մէջ, Հէլիօնին ալ հոգ պիտի պատճառէք։ Երբ տեսնայ այդ անծանօթ բժիշկներուն գալը, ա՛լ տարակոյս չպիտի ունենայ թէ կորսուած է։

—Վերջապէս բան մը ընելու է, պնդեց կասթոն հաստատ ձայնով։ Ձեմ կրնար տեսնել նշանածիս այսպէս ծիւրիլը աչքիս տակ առանց բան մը փորձելու։

—Մերթ՛, ծերթ՛, ի՞նչ չափազանցութիւն, բաւ մարքիզուհին։ Բայց սոսկալի, մարդ, ձեզ գոհացում տալու համար պիտի խօսիմ տոքնոր Մարեքային՝ ձեր մտատանջութիւններուն վրայ։

—Ե՞րբ պիտի խօսիք։

—Այսօր։

Մարեքա ոչ խռովեցաւ ոչ արտասեցաւ մարքիզուհիին այն նուրբ խօսքերուն վրայ թէ արդեօք խորհրդակցութիւն մը կարելի՞ էր։

Մինչ որ մարքիզուհին յայտարարած էր թէ կռնան էր որ ապահովելու պէտք տեսած էր իր նշանածի վիճակի մասին։

—Առիկը իրաւացի ու բնական բան չի կայ, ըսաւ Մարեքա։ Ըստ իս, օգտակար չեմ գտներ պատասխանատուութիւնս պահպանել, բայց վախ ալ չունիմ պատասխկիցներուս կարծիքէն։ Ուրեմն կատարենք խորհրդակցութիւն մը, յօժարակամ կ'ընդունիմ։ —Տիկին մարքիզուհին կուզէ՞ Փարիզի երեւելի բժիշկներուն կատարելիք խորհրդակցութեան մեծ ծախքը յանձն առնել։

—Բայց ոչ, ուեւորդ կ'ըլլայ կարծեմ։

—Իմ կարծիքս ալ այդ է։ Բանչարթրէնի բժիշկները պիտի կանչենք, ատանձնորոշութեամբ տոքթոր Տէֆոնթրէնին։

—Օ՛հ, այդ մարդուն ներկայութիւնն անհրաժե՞շտ է, ըսաւ մարքիզուհին։

—Դժուար է, անհնար է հեռացնել զայն, և եթէ սիկին մարքիզուհին բաներհան կ'ընէ, կ'ըսէ՝ «կինս, խղդ, դինի»։ Ձեր պապը առանց ըսելու լսիկ ձկլիկ կը գործադրէր՝ «քուն, աղօթք, ուտելիք»։

Օրին մէկն ալ վերջապէս մեռաւ, իր տարիքին հանդիսաւոր վատիրացուհէն չորս հինգ տարի վերջը կարծեմ, գրեթէ չգալով որ մահն էր եկողը, իրին համար քունն էին խորտնկ ու անգարմայց չարունակութիւնը, միայն գրկուելով իր եկեղեցին ու կատրծքին վրայ ծլագրած այն տեսակ մը չարժուձեւն որ սիտիքներ կատարեր Աստիճան։

* *

Զունեը չատ մը ծերունիներու այն ճապաղ չատախօսութիւնը, պուճ իրենց լսած բաները տեսածի պէս հատացնել կուզեն բերանաբաց երիտասարդներուն. ոչ, բնաւ չունեը այս ճոռոմութիւնը. եթէ չատ սահի պէն որ հին բան մը պատմէ, երիտասարդական ժամանակի տարօրինակ աճռոմութիւնը կ'ըսէր քանի մը կգկատուր, այլ պիրճախօս բառերով, ու օրինակ մըն ալ կը բերէր։

Օր մը բարեկամի մը հետ Պրուսա ուղեւորութիւն ըրած ատենը, անօթինալով «քէպապճիի մը խանութը մտեր են. երեք փառի քեպապ ուզեր են. մարզը խոշոր ատի մը մէջ լեցուցեր է խորոված միսը, ու այնչափ լեցուցեր է որ մէջ երկու ուղեւորները ապշեր մնացեր են. տատն հագիի պէս ելեր է, և երեք փառի փոխարէն կ'ըսէր թէ ան, և երեք փառի փոխարէն Բանեւորդ անգամն իսկ ոքանչանքով ու ապշութեամբ մտիկ կ'ընէինք զարձեալ մեր պատուն այս առասպելական պատմութիւնը. և մեզի համար մեծ, իմաստակից նչանակութիւնը ունէին իր գլխի օրօրումներն ու աչքի չամչախակի խփումները։

Ու կը քնանա՞ր, անկա՛ւչտ կը քնանար. քանըչորս ժամուան տատնոթ ժամը քնանալով կանցուներ. և կ'ըսեն թէ ծերերուն քունը չատ կարճ կ'ըլլայ։ Կենցաղաբերները կ'ըսեն՝ «կին, խաղ, դինի». մեր պապը առանց ըսելու լսիկ ձկլիկ կը գործադրէր՝ «քուն, աղօթք, ուտելիք»։

Օրին մէկն ալ վերջապէս մեռաւ, իր տարիքին հանդիսաւոր վատիրացուհէն չորս հինգ տարի վերջը կարծեմ, գրեթէ չգալով որ մահն էր եկողը, իրին համար քունէն էին խորտնկ ու անգարմայց չարունակութիւնը, միայն գրկուելով իր եկեղեցին ու կատրծքին վրայ ծլագրած այն տեսակ մը չարժուձեւն որ սիտիքներ կատարեր Աստիճան։

* *

Բոլոր այս վիճաբանութիւններէն ու հակառակութիւններէն հազ վերջապէս ամենքն ալ համաձայնեցան, երիտասարդներն ու ծերերը. հին և նոր գպրոցը, և ամենքն ալ տաղապրկին տոքթոր Մարեքային խրմբագրած տեղեկագիրը։

Երջանի՛կ Մարեքա։ Ամեն բան կը յաջողէր իրեն։ Մեկիկ մեկիկ, խմբակ խմբակ առնելով գանոնք, իր ճարտարութեամբը տասած էր իր բոլոր պաշտօնակիցներուն հաւանութիւնը։

Ցաջողութիւն, չիտակն ըսելով աւելի առիւծայի քան իրական։ Ամենքն ալ բաժնուեցան չորհաւորութիւններով և ձեռնասպմումներով, բայց փղոցին անկիւնն հագիւ գարձած էին, յայտնի եղաւ որ բուռն ուրախութեամբ կը վախչէին խորհրդակցութենէն։

Եւ անոնց ամէն մէկը ինքնիրենը կ'ըսէր.

—Ապուչնե՛ր, ոչ մեկը բան մը հասկըցաւ այս ամենէն։

(Շարունակելի)

Ի. ՊԱՏՐԻՈՒ, ՊԱՇՏՈՆ 23/4 ՅՈՒՆԻՍԻ 1893

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՀՈՒՇԱՐԱՆ (*)

ՀԱՅԿԱԿՈՒՆԻՆ ՎԱՍՆ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ

ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆ ՀՈՒՇԱՐԱՆ (*)

ՀՈՒՆՎԱՐԻ 1837 ԹՎԱԿԱՆԻՆ

Հ՚ասա մեզ ինչ ասել է, ընկեր Ղազարոս, ես ինչ կարող եմ անել ձեզ համար։

Ես ուզում եմ, որ դուք ինձ ասեք, թե ինչ է ասել ձեզ Ռուսաստանի ներկայացուցիչը։

Ես ասել եմ, որ ես ոչինչ չեմ կարող անել, որովհետև ես ոչ մի կապ չունեմ Ռուսաստանի ներկայացուցչի հետ։

Ինչո՞ւ։

Որովհետև ես ինձ համարում եմ հայ հեղափոխական, իսկ նա ինձ համարում է ռուսական հպատակ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ. — Մայրի Ալաղեան հայ տեսարժան կանանց հետ ունեցած հարցազրոյցի մէջ կը յայտնէ, թէ ինք ծնած է Ռուսիոյ Ռոստով քաղաքը, ուր ծնած են նաեւ իր ծնողքը։ Ան կը խոստովանի, թէ ինք ոչ մէկ անգամ եղած է Հայաստան, սակայն ան կը յուսայ, որ մօտ ապագային պիտի կարենայ այցելել հայրենի աշխարհը։ Ան կը յայտնէ, թէ ինք ամուսնացած է 1881 թուականին եւ ունի 4 զաւակներ։ Ան կը յայտնէ, թէ ինք ունի նաեւ 2 թոռնիկ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

180

ՆՕՐԹՀՐԸՆ ԷՇՈՒՐՃՆԱՑ

ՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Ա. Ո. 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,054,687
ՀԱՍՈՑՔ 1893 ՏԱՐԻՈՑ 2,789,437

ՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Ա. Ո. 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,293,630
ՀԱՍՈՑՔ 1893 ՏԱՐԻՈՑ 1,076,015

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնէ՝ չափաւոր դնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական հրաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վճարհաբար դիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուճած ընդհանուր գումարն 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Ա. Ո. 500,000 — ՄԱՐԻԹԱՅՄ — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Ա. Ո. 110,00

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կրնան հրուբին գիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 32 և 33 ս. սենեակներն, առ ԳԱՒՒՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈՐԵԱՆ Գործակալ ի Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
ՍՐՍՇԱՀԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԱՍԽ Գ.ԹՈՒՄԱՐ
771,000,000 ՖՐԱՆՔ
ՏՈՀԱՆՈՒԹԻՒՆ Չ'ԵՆԵՐՈՎ
Փարիզ, 16, Պուլվար տէ Ի'Իթալիէն. 1, 3, իր Լը Բելվիէ փողոցի անփական չէնքին մէջ
1845ին հիմնուելէն ի վեր
Ապահովագրեալներու վճարուած 955,000000
1893ի տարեկան
Ապահովագրեալներու վճարուած 78,000000
Հասոյթ 175,000000
Նոր ապահովագրութիւններ Մէկտեղ 150,000000
1894 յունուար 1
Աւանդք եւ անշարժ կալ. ֆր. 30,000000
Ցանելիք դրամագլուխ 88,000000
Արդի ապահովագրութիւնք Մէկտեղ 37,000000
Տեղերէն ագենթներ
Շահաբաժիններու բարձրամբ և ապահովագրեալ վերադարձմամբ՝ ի դէպ մահու։
Պայմանագրութեան նոր եղանակ
Ընկերութեան կողմանէ ԱՆՄԻՋԱԿԼԻ՝ սկսեալ Ա. տարւոյն տարւոյն լրանալուն պէտ։ ԱՒԱՆՑ ՎՃԱՐԱԳԻՒՂԻՒ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան.
Հինգ տարի եղաք ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով ընկերութեանէն փոխառութիւններու օրով գումարը նշանակուած է ապահովագրին մէջ, ուրեմն ընդարձակ անուկ կոմիսիոններու համար պիտի առ Տեղերէնները ի Թուրքիա
188 Ա. ՍԷՓԷՂՏԵՐ
Վայվոտա փողոց, Վիթալիս խան, Ղալաթիա

ՇՈՓԵՆԱՒՈՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՍԻԼԵԱՆ
Ն. ՐԱՒԻՒ և ԸՆԿ
Մարսիլիայէն և Պաղեստին ճանապարհորդութեան կանոնաւոր ելեւէջով
Սկսեալ յունուար ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի Շունիա Վին (Ը. ե.)։
Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիայ երկաթուղւոյ ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »
Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն Նաւուղեկի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈՒԼԻ գործակատար
Ադիքսհասիա խան, թիւ 401
Ղալաթիա 942

ԳԼԽԱՑԱՒԵՐ
ՊՈՒԱՐԱՆԱ
GUARANA
ԿԱՏԱՐՈՂ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԵՂԱՏՈՒՓ Ի ՓԱՐԻԶ
Այս բուսային ու բնական փոչին մէկ ծարիկը քիչ մը չաքարաջուրի մէջ հալեցնելով, կը բաւէ ինչքան մը ժամանակ համար գլխացաւերը կամ ամէնէն բուռն չզացաւերը, առանց ջերմակար ազդեցութեան տալու քան կոպտիկ վրայ։
Կեղտոն. ի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, թիւ 8 և դեղարաններուը 6

ՏԻՒԶԱՒԻ ԳԻՆԻՆ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԸ
ԼԱՒՐՕ-ՖՈՍՖԱՏ ՏԷ ՇՈՒՏՈՎ
VIN et SIROP de DUSART
Ցուզաղի գինիին ու օշարակին մէջ Օպանուած լաւրօ-ֆոսֆատ որ չօն ամինէն ազդեցիկ վերանորոգիչն է։
Ոսկրաթաղ տղոց ոսկորները կը չիտկէ ու կը զօրացնէ. ուժ կուտայ թոյլ և աչալուին տղոց։
Ցրտի կիները այս գինին ու օշարակը խմելով չեն յոգներ ու չեն վախը և ամէնէլի կորսիի տպաք կը ծնին։
Լաւրօ-ֆոսֆատը սանուտներուն կարը կը չատցնէ և տպաքը կը պաշտպանէ ընդդէմ ճաման հիւանդութեանց։ Իր ազդեցութեամբ, ախտաները չուտ կը լուսանին։ Բարիզ, Վիվիէն փողոց։ 7

ԿՈՒՆԱՐԴ CUNARD.
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒՈՒԹԻՒՆ
Ամէ տարի ուղիղ ուղեւորութիւն կը բանայ Լիվերբուլէ և Ամերիկէյ գրէ։

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Պոմինիա	4581
Եվրոպիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաւիան	2403
Ուրանիա	7268	Ազիա	2393
Բաւարիա	5587	Մարսիոնա	2168
Մէֆայանիա	5517	Թորինիա	2246
Կալիա	4809	Բալտիա	2144
Սրպիա	4557	Թիւնիսիա	1899
Ալբիոն	2143	Մանտզա	1855
Քէտար	1876	Քամբրիա	12950
Շէրմանիկ	1614	Լուբանիա	12900
Վաղտիկեան	4345		

Մորօտիս չգիտնար, Նաւագնա Պարլոս, Լիվերբուլէն հոս պիտի հասնի ընդհանուր վաճառքով ակռ ի յուլիս 14։
Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈՒԼԻ գործակատար
Ադիքսհասիա խան, թիւ 401
Ղալաթիա 942

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ա. Ն. Գ. Լ. Ի. Ա. Ն. Վ. Ա. Ճ. Ա. Ռ. Ա. Տ. Ո. Ւ. Ն
ՂԱԼԱԹԻԱ, ԵՒՐՔՍԷՔՋ ԳԱԼԵՏԸՄ ԳԷՈՐԳ ՊԷՅ ԽԱՆ ԹԻՒ 1, 2, 3

Ասոնց գործիքները Անգլիոյ Շեֆիլտ քաղաքին մէջ կը պատրաստուին եւ հետեւեալ մեծաճոռութեամբ մարքան կը կրեն։ Ոմանք այդ գործիքներուն կեղծ կը շինեն եւ անգլիական տառերը չճանչցողներ գայթ կը գնեն, որով նոյն գործարանին արժէքաւոր գործիքներուն վարկը կը կորսեն։

Ճոհն Դօվիլ եւ որդւոց գործարանին որեւէ գործիք այս մարքան կը կրեն։ Կեղծերէն զգուշանալու համար պէտք է ուշադրութիւն դնել գործիքներու, ածիլիքներու, կերոցներու եւ մկրատներու վրայ գտնուած մարքային ու անգլիական տառերուն։

Այս գործարանն 1700 տարւոյն ապրիլ 26ին հաստատուած է։

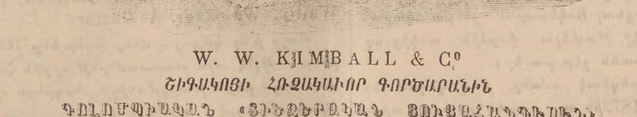

Սիաձեյ Դօվիլ եւ թիկերոթեան ներկայացուցիչն է դրամարկղերու ամէնէն մեծ Միլներ գործարանին։

Այդ դրամարկղներ ամէն կերպով կը դիմանան հրդեհի եւ գողերու դէմ։ Փոխարէններու ցոյց պիտի տրուին վկայականներ, որ կը հաստատեն Միլներին դրամարկղներու տոկունութիւնը։

Սիաձեյ Դօվիլ եւ թիկերոթեան տնկլիական վառարանն մէջ կը գտնուին նաեւ լաւ տեսակէ զգալներ, պատառաքաղներ, դանակներ ու սեղանի զանազան սպասներ ինչպէս նաեւ առժամ բլաէ զգալներ, պատառաքաղներ եւ այլն. նոյնպէս ջաղացքի փոկեր ու մուրներ, սեղանի յատուկ լամպարներ, սրանցներու մէջ կախուելու լամպարներ, ցամաքային ու նաւային գինուորականաց յատուկ կոճակներ, հրթիռի մեխեցներ եւ այլն։

Հետաքրք տեղերէ եղած յանձնարարութիւնի կը կատարուին կանոնաւոր կերպով եւ շուտ։
Թ. 312

ՏՐՔ. Ս. ԹԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԻՔ
Հաստատեալ 1852 — ԹԻՒ 396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԲԵՐԱ — Հաստատեալ 1852
Մասնագէտ առանց քաշուելէ լիտի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենատատիկ ցաւած ակռաները, ոսկի ատամնաց և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաեւ կը զարմանան բերան և ակռաի ամէն կերպ անտերն և կը քաշեն առանց ցաւ զգացնելու։ (Բացի կիրակիէ) ամէն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 38

ԿՈՍՏԻԿԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՍՏԱՆԻՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԴԱՇՆԱԿՆԵՐՈՒՄ ԵՒ ԵՐԳԵՀՈՒՆԵՐՈՒՄ
ՊԱՀԱՆՋ ԳՈՒՅՈՒՄ, ՈՒՆԹԻ ԽԱՆ, ԹԻՒ 7, ՍԹԱՄՊՈՒԼ

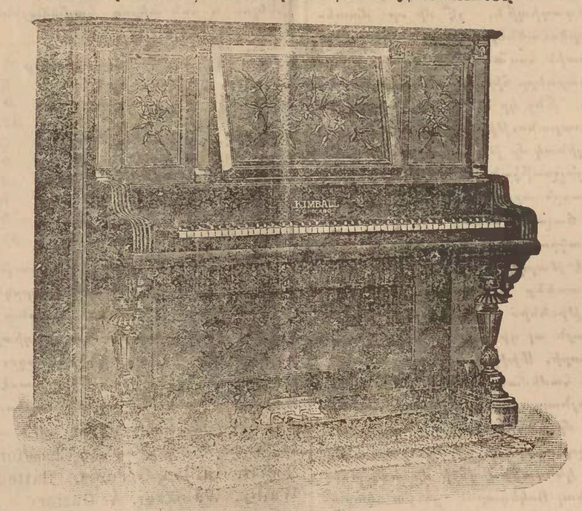

W. W. KIMBALL & Cº
ՇԻՏԱԿՈՑԻ ՀՈՒՋԱԿԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ
ԴՈՂԼՄՊԱՇԱՆ «ՖԱՆՔԸՐՆԱՆ ՅՈՒՆՔԵՀԱՆՊՆԻՆ»
ԱՄԵՆԱԲԱՐԶՐ ՎԱՐԶԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ ՍՏԱՑԱԾ
ՁԱՅՆ — ՔԱՂՑՐ ԵՒ ՆԵՐՔԱՇՆԱԿ
ՇԻՏՈՒԹԱՒՈՐ — ՀՈՒՆ ԵՒ ՁՕՐԱԿՈՐ

Ամերիկեան ապրանաց գերազանցութիւնն աշխարհահռչակ է արդէն. միայն թէ գնորուն համեմատաբար բարձրութեան պատճառաւ դիւրամատչելի չեն համարուած այս երկրին մէջ։ Կոստիկեան եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել Արդոյ հասարակութեան թէ մասնաւոր համաձայնութեան մտ՝եկած են այս գործարանին հետ, Պոլսոյ, եգիպտոսի, Պուլկարիոյ եւ բոլոր Արեւելքի մէջ այս քնտիր գործիները ծախօգայնելու համար, որով կարող են նոյն իսկ յիմերկիա ծախուած գնորէն շատ աւելի ժամն վաճառել զանոնք։

Արդոյ յանախորդք, փոխանակ Բերայի մեծածախս խանութները գիմելու, երբ մեր վաճառատունն այցելել համին, փորձով պիտի տեսնեն թէ հասարակ դաշնակի մը գնէն քիչ մը աւելի վճարելով, պիտի կարենան ունենալ այս պատուական դաշնակներէն եւ երգեհոններէն։

ԿՐ ԳՏՆՈՒԻՆ ՆԱԵՒ ԾԱԼՂՈՒՈՂ ՄԱՀՃԱԿԱՒԱՆՆԵՐ
ԲՈԼՈՐՎԻՆ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳԻՒՏ
Գոցուած վիճակի մէջ հայելւոյը սրանչելի գարան մը ծեւն ունենալով, բացուած տեղն իր ամէն պէտքերովը կատարեալ եւ հանգստաւէտ ննջարկին մը կը ներկայացնէ։

L'ANCRE — ԼԱՆԿՐՈՒԸ
ԱՒԵՏԱՐԱՆԻ ՄԷՋ ԿԵՆԱՆԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒԱԿՈՐ
ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾՈՎ
ՍՐՍՇԱՀԱՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 1871 ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 93 Վ.ՃԱՐՈՒԱԾ ԳՈՒՄԱՐ
126 ՄԻԼԻՈՆՆԵՐ Ա.Ո.Ի.Ր 180 ՄԻԼԻՈՆ
ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
Գ. Գ. Կոմս Լուտոն Զիչի, կայս. եւ արք. նեղբին խորհրդական, նախագահ
» Հոռացի Հոռաս, դեր-նախագահ
» Ժօզէֆ Հոռաս, կայս. եւ արք. նեղբին խորհրդական
» Քօ.օման Նաչօ » » » »
» Անթուան Բրօքիշ տ'Օսմէյ » » »
Թրէտոր Բանչէն
Ժան տը Վէնինկ - Ինկէնհայմ
Կառավարական Քոմիսէր
Գ. ԺԱՆ ՄՈՒՒ, կայս. արք. խորհրդական
Ընդհանուր Գործակալ, Բերա, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Ամրոֆօղլու, ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՒՅԻ
Գլխ. Գործակալ, ՄԻՒՐՈՒՆ ՏՒՔ ՆԵՐԱՔՈՑՅՆ Կ. Գալաս, Ջօճամանօղլու խան Թիւ 7, 302

ՇՈՓԵՆԱՒՈՒԹԻՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՅՈՒՑԱԿԸ
1895 Մայիս 11էն սկսեալ մինչեւ 1895 Սեպտեմբեր 1

(Բոլոր ՝ի՛ւրէ օրերէն) Ս.-Պոլսոյ Եվրոպան կամարջէ ՝ի՛ներ ղրկեալ ընթացասյ ելեւէջներ	Ժ. Վ.
11 15 ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. ենր. Պօյճ. Բ.Հա.շոգ.ին կը հաղորդակցի։	38
12 — ենմ.Մզպ. Պէօր. Թրպ. ենր.շոգ.ին հետ պիտի հղրդկցի.	39
12 45 ենմ. Մզպ.Պէօյր.Երպ.ենր.Պէշր. ենր.ի շոգենաւին պիտի հղրդկցի. ուրբաքները Պշր.էն զատ Սթէն.Միր.Պօյճ.Բ.Հ. Պէպ. պիտի հաղորդակցի	40
12 40 Ր.Ա.Գվ.ենմ.Մէզ.Պէօյտ.Պէյր.Բշպ.Զպգ. Գանլ.Ա.Հ.Գանտ.Պէշ.Գանտ.շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի (ուրբաքները Վանը.Զէնկ.Պէյլ.Գուզկ. ալ պիտի հանդիպի)	43
1 45 ենմ.Մէզպ.Պէօյթ.Թար. ենր.Պշր.Եէնր.ի շոգենաւ ն հետ պիտի հաղորդակցի	18
2 30 Ա. Գվ. ենմ. Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Պէյզ.անսի Ասիական եզերք անցնելով մինչեւ Գնտեղած նստոյց.ները կը Պշր.պիտի հանդիպին Գնտ.ի շոգ.ին հետ պիտի հաղորդակցի եւ ուր. օրերը Վնր. Զնկլ. Պէյլ. Գզկն. Պէշիր։	44
3 05 ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. ենր. Սթն. Մզկ. Պօյճ.Բ.Հ. շոգ.ին հետ կը հաղորդակցի։ Ուբր.ը Պէպ.Աբն. Գրչ.Օրթ.Պշր.	39
4 15 ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.ենր.Սթն.Միր. Պօյ. Բ.Հա.Պէպ. Պշր. Պէպ.ի շոգենաւին հետ կը հաղորդակցի ուր. օրերը Աբն. Գ.Հ.Ս. Օրթ.	40
5 15 ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Պէզ. ենր.Սթն. Մզկ. Պօճ.Բ.Հա.Պզ.Աբ.Գրչ.Օրթ.Պշր.ո ըրան օրերը թատրդ մը վերջը մեկնելով բացի Պէշ.է ամէն հաւամատոյցները հանդիպելով կամարջ պիտի իչնէ	22
7 — ենմ. Մէզ. Պէօյ.Թրպ.Պէշ.Բշպ.ենր. Մզկ.Գնճ. Բ.Ա.Հա.Գնտ.Աբզ.Զնկ.Պէյլ. Օրթ.Գզկ.Պշր. Իւսկ.	19
8 — Ա.Բ.Գվ. ենմ.Մէզ.Պէօյ. Թրպ. ենր. Մզկ. Բ.Հա.Պէպ.Աբն.Գրչ.Օր.Պշր.ուրբաքները Սթն. ալ պիտի հանդիպի	18
10 15 ենմ.Մզպ.Պէօյ.Թրպ.ենր. Միզկ. Բ. Հա. Պէպ.Աբն. Սրթ. Պէշկ. ուր.նները Պէյզ.	33
Եէնիէյ-ճան Կամարջ ի՛ներ ղրկեալ ընթացասյ	
11 — ենր.Սթն.Մզկ.Պօյճ.Բ.Հ.Պէպ.Աբն.Գրչ.Օրթ. Պշր.	19
12 30 ենր.Սթն.Մզկ.Պօյճ.Բ.Հ.Պէպ.Աբն.Գրչ.Սրթ. Պշր.	20
1 15 Եէնր. Սթն.Մզկ.Պօյճ.Բ.Հա.Պէպ.շոգ.ին կը հաղորդակցի) բացի ուր.է	19
2 15 ենր. Սթն. Մզկ.Պօյ. Բ.Հա. Պպր. Աբն. Գ.ս.Ս.Օրթ.Պշր.	28
9 40 ենր.Սթէն. Պօյ.Աբն. բացի ուրբաքէ	32
10 15 Բ.Հա.էն ուղղակի Կամարջ	44
Պէպէյէն կամարջ ի՛ներ ղրկեալ ընթացասյ	
11 — Պէպ.Աբն.Գրչ.Օրթ. Պշր	22
11 30 Պէպ.Աբն.Գրչ.Օրթ. Պշր.	19
12 — Բ.Հ.Պէպ. Աբնվ. Գրչ. Օրթ. Պէշր.	32
12 — Օրթ.էն ուղ. կամարջ բացի Ուր.է	44
12 25 Գնտ.Պէպ.Աբն.Գրչ.Օրթ. Պշր.	22
1 — Պէպ.Աբն.Գրչ.Օրթ.Պշր.	20
1 45 Պէպ.Աբնվ.Գրչ.Օրթ.Պշր.	33
2 35 Պէպ.Աբնվ.Գրչ.Օրթ.Պշր.	28
3 15 Պպ.Աբն.Գչ.Օթ.Պշր.	23
4 — Բ.Հա.Պէպ.Աբն.Գրչ.Օրթ. Պշր. Գպ. բացի Ուրբաքէ	33
5 15 Պէպ.Աբնվ.Գրչ.Օրթ.Պշր. բացի ուրբաքէ	32
Ասխլան եվբրէն կամարջ ի՛ներ ղրկեալ ընթացասյ	
11 — Գնտ.Վնր.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.	26
11 15 Պէյզ.Բշպ.Զպգ.Գանլ.Ա.Հա. Գանտ.Օրթ.(Գնտ. կը հաղորդկ.) Ուրբաքները բացի Օրթ.էն Վանը.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.	44
11 45 Պէպ.Գն.Վնր.Զնկ.Պէյլ. Գզ.Պշր.բցկ.Ուր.է	33
12 05 Պէյզ.Բշպ.ենր.Գնկ.Պօյճ. Բ. Ա.Հ.Գտ.Աբն.Զնկլ.Պէյզ.Օր.Գզկ. Գնպ.	23
1 05 Գանլ.Վնր.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.Պշր.	38
1 15 Պէյզ. Բշպ. Զպր. Գնկ. Ա Հա. Գնտ. Պշր. Ուրբ.ները Վնր.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.	43
1 50 Պէյզ.Բշպ.ենր.Իսկ.Միրկ. Պօյճ.Բ.Հ.Պէպ. Աբն.Գրչ. Օրթ. Պշր. ենր.էն ուղղակի կամարջը գացող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի	28
2 — Գտ.Վնր.Զնկ.Պէյլ.Գզ.Պշր.բացի Ուր.	32
2 40 Գնճ.Ա.Հ.Գնտ.Վնր.Զէնկ.Պէյլ.Գվկ.Պշր.	20
3 05 Պէյզ.Բշպ.Զպգ.Գնճ.Ա.Հա.Գնտ.Պշր. (Գնտ.ի շոգ.ին կը հաղորդկ.ուրբաքները Վնր. Զնկ. Պէյլ. Գզկ.Պշր. պիտի հանդիպի	44
3 50 Գնտ.Վնր. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ. բացի ուրբ.է	43
4 20 Պէյզ.Բշպ.Զպգ.Գնլ.Ա.Հ.Գնտ.Վան.պիտի հաղորդակցի. ուրբաքները 4.45 Մէզ.էն մեկնելով Պէօյ, Թրպ.Վնր.Զնկ.Պէյլ. Գզկ. Պշր. պիտի հանդիպի	38
5 — Վնր.Զնկ.Պէյլ.Գուզ.Պշր.ուր.ները 5.15ին Գանդիկիէ	23
6 45 Պէօյ.ենր.Գնլ.Մզկ.Բ.Ա.Հա.Գնտ.Աբն.Զնկ.Պէյլ.Օրթ.Գզկ.Պշր.Իսկ. հինգշաբթի օրերը Օրթ.Պշր. չպիտի հանդիպի	28
9 — Պէօյր.Թրպ.Պէյզ.Բշպ.Զպգ.Գնլ.Ա.Հ.Գնտ. Վնր.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.Իսկ.	20
9 25 Գնտ.Զէնկ.Իսկ. բացի ուրբաքէ	23
10 10 Պէյզ.ենր.Գնլ.Ա.Հա.Զնկ.Պէյլ. Պշ. բացի ուրբաքէ	22
10 20 Ա.Հա.էն ուղ.կամարջ ուր.ը10 50ին	43
10 40 Գուզկ.Գպ. բացի Ուր.է	41
11 05 Գզկ.էն ուղղակի կամարջ բացի Ուր.է	19
11 10 Վնր.էն » » » »	28
11 55 Գզկ. Իւսկ. բացի ուրբաքէ	41
(Բոլոր ՝ի՛ւրէ օրերէն) Կոմարջէն Ս.-Պոլսոյ եվբրէն եվբրէ ելեւէջ ներ ղրկեալ ընթացասյ ժամերը	
12 20 Կամարջէն ուղղակի ենր, բացի ուր.է	19
12 25 Պշր.Սրթ.Աբն.Պէպ.Բ.Հ.Մզկ.Իսատ.ենր.Թրպ. Պէօյ.Մզպ.ենմ. Բ.Ա. Գանլ.Զպգ.Բշպ.Պէյզ.Օր.Գզկ.Գնպ.	44
1 15 Պշր.Օրթ.Գրչ.Աբն.Պէպ. Բ.Հ. Պօյճ.ենր. Թրպ.Պէօյ.Մէզ.ենմ, ուր.նները Պէյզօզ	39
2 30 Պշր.Օրթ.Աբնվ.Պէպ.Բ.Հ.Մզկ.ենր.Թրպ. Պէօյր.Մզպ.ենմ.	40
2 — Գպպ.Պշր.Իսկ.Գզկ.Օրթ.Պէյլ. Զնկ.Աբնվ. Գնտ.Ա.Բ.Հա.Գնլ.Պէյլ.Զնկ.Աբնվ.Գանտ.Ա.Բ. Հ.Գնճ.Զպգ.Բշպ.Պէյզ.ենր.Բշպ. Պէյզօզ Թրպ.Պէօյ.Մէզ.ենմ.	22
3 05 Պշր.Օրթ,Աբնվ.Գանտ, բացի ուրբաքէ	43
4 — Պշր.Օրթ.Գրչ.Աբն.Պէպ.Բ.Հա.Պօյճ. Սթն. ենր.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.ենմ։	19
4 30 Պէշ.Օրթ.Աբվ.Պէպ.Իսկ ուր.ները Գանտ.	32
5 — Գպպ.Պշր.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Աբնվ.Գանտ.Ա.Բ. Հ.Գնճ.Զպգ.Բշպ.Պէյզ.ենրէնր.Բշպ.Պէյզօզ Թրպ.Պէօյ.Մէզ.ենմ։	22
6 — Գպպ.Պշր.Օրթ.Գրչ.Աբն.Գէպ.Բ.Հա.Պօյճ. Սթն. ենր.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.ենմ։	19
7 — Պշր.Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Զէնկ.Աբն.Գնտ. Բ.Հա. Պօյճ.Գնպ.ենր.Թրպ.Պէշ։	20
8 30 Պշր.Օրթ.Աբնվ.Պէպ.Բ. Հա.Միրկ.ենր. ենմ, գացող շոգենաւները պիտի հաղորդակցի ուրբաքի օրերը Թրպ. Պէօյ. Մզպ. ենէնր մահալէ	32
9 — Մզկ. ենր. Թրպ. Պէօյր. Մզպ ենմ. բացի ուրբաքէ	38
9 35 Պէշ.Օրթ.Գրչ.Աբն.Պէպ.Բ.Հա,	44
10 — ենր.Թրպ.Պէօյ Մզպ.ենմ.Գավագներ ուրբաքները 20 այգի՝ ան առաջ մեկնելով մինչեւ ելենիմահալէ պիտի երթայ	40
10 10 Պշր.Օրթ.Գրչ.Աբն.Պէպ.Բ.Հա.Պօյճ. Մզկ. Սթն.ենր.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.ենմ.Ուրբ.ները 5 վայրկեան եռքը բացի Պօյճ. Սթէն,	38
10 55 Պէպ.Բ.Հա.Պօյճ.Միրկ.Սթէն. ենրք.Թրպ. Պէօյր.Մէզ.ենմ.	18
11 30 ենր.Թրպ.Պէօյ. Մէզ.ենմ.	43
11 40 Պէպ.Բ.Հա.Պօյճ.Մզկ.Սթն ենր.	19
Կամարջէն Պէպէյ երթևեկող ընթացասյ ժամերը	
11 50 Կամարջէն ուղղակի Գանտ.Պէպէր բացի ուրբաքէ	22
2 40 Կամարջէն ուղղակի Պէպէր	23
10 35 Գպ.Պշր.Օր.Գրչ.Աբն.Պէպ. Գնտ.Ա.Բ. Հա. Պօյճ.Ենլ.Զպգ.Բշպ.Պէյզ.բացիՈւր.է	23
11 15 Գպպ.Պշր.Օթ.Գրչ.Աբն.Պպ.Բ.Հ. Պօյճ.ենր,	20
11 45 Պշր.Օրթ.Գրչ.Աբն. Գնտ-Ա. Հա.	22
12 15 Պշր.Օրթ.Գրչ.Աբնվ.Պէպէր:	33
Կամարջէն Ասխլան եվբրէ ելեւէջ ընթացասյ ժամերը	
12 35 Կամարջէն Ուղղակի Գնտ.	38
1 — Պշր.Զէնկ- Պէպէր	33
1 20 Ուղղակի Պէյլզ.Նտլ. բացի ուրբաքէ	37
12 18 Իւսկ.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Վնր.Ա.Հա. Գնլ.Զպգ. Բշպ.Պէյզ.ենր.	28
2 — Ուղղակի Գանլըզա	20
2 45 Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Վնր.Գնտլ-Ա.Հ.Գնլ.Զպ. Բշպ.Պէյզ. ուր.նները Թար.Պէօյր.Մէզ.	38
3 — Իսկ.Պէյլ.Զէնկ.Ր. Հս. բացի ուրբաքէ	33
4 20 Պէյլ.Զէնկ.Վնր. բացի ուրբաքէ	23
8 40 Պշր.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Գնտ.Գանտի լիչէն Պէյզզ գացող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի ուրբաքներըԱ.Հս.Գնլճ.Զպգ.Բշպ.Պէօյր.	23
9 05 Գնտ.Ա.Հ.Գնլ.Զպգ.Բշպ.Պէյզ.բացի ուր.Է	22
9 30 Պշր.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Վնր.Գնտ. Ա.Հս ուրբ. օրերը 20 վայրկեան վերջը	43
10 15 Իւս, Գուզկ. բացի ուր.է	41
10 20 Պշր. Գնտ. Ա.Հս.Գնլ. Զպգ. Բշպ. Պէյզ. Մէզ. Բ.Ա. Գավագներ	39
10 30 Պէշր.Պէյլ.Զէնկ.Վանը. Ուրբ.ները բանն վերնվերջըԳպ.Իսկ.Գզկ.Գնտ.Ա.Հս.Պէպ.	28
10 40 Իսկտ.Գզկ. բացի ուրբաքէ)	32
11 — Գպպ.Պշր.Գզկ.Պէյլ.Զէնկ.Վնկր. Գնտլ. Պէպ.բացի ուրբաքէ	32
11 20 Գնտ.Ա.Հս.Գնլ.Զպգ.Բշպ.Պէյ. Ուրբ. Գզկ.	44
11 25 Իսկ. Գզկ. բացի ուրբաքէ	41
12 — Պէշր.Գզկ.Պէյլ.Զէնկ.Վանր.	28

Ամէն ուրբաքի առաւօտները չորսին բառնրդ մնացած կամարջէն շոգենաւ մը մեկնելով Իսկ, Գզկ, Պէյլ, Զնկր, Վնր, Գնտլ, Զպգլ, Բշպ, Պէյզ, Թրպ, Պէօյր, Նաւամատոյցները հանդիպելով Մեզզարպուրնը պիտի երթայ.

Ամէն ուրբաքի 6ին բառնրդ մնացած Մէզզարպուրնէյէն շոգենաւ մը մեկնելով Պէօյր, Թրպ, Պէյզ, Բշպ, Զպգլ, Գա լ, Ա, Հ, Գանտլ, Վնր, Զնկր, Պէյլ, Գզկ, Իսկ, Նաւամատոյցները հանդիպելով կամարջ պիտի երթայ.

Ամէն ուրբաքի իրիկունները 1ր 40 անցած շոգենաւ մը մեկնելով Պէօյր, Թրպ, Պէյզ, Բշպ, Զպգլ, Գնլճ, Ա, Հ, Գանտլ, Զնկր, Պէյլ, Գզկ, Իսկ, Նաւամատոյցները հանդիպելով կամարջ պիտի երթայ.

Ամէն ուրբաքի իրիկունները 11ին Մէզզարպուրնէյէն շոգենաւ մը մեկնելով Պէօյր, Թրպ, Սնր, Մրկ, Ր, Հ, Աբնվ, Օրթր, Պշրք, Նաւամատոյցները հանդիպելով կամարջ պիտի գայ։